

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ

“БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ”

Януари – Декември 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. **Изявление на ръководството на ИА БСА за осигуряване на непристрастност, управление на конфликти на интереси и осигуряване на обективност на дейността по акредитация**
2. **Национален орган по акредитация на Република България**
3. **Организация и управление**
4. **Акредитация на органи за оценка на съответствието**
5. **Нови документи от системата за управление на ИА БСА**
6. **Вътрешен одит и преглед от ръководството**
7. **Експертна дейност**
8. **Международна дейност**
9. **Участия на ИА БСА в проекти, финансирани със средства по Международни и Европейски програми**
10. **Връзки с обществеността**
11. **Административно-правна дейност**
12. **Преглед на изпълнението на програма 2000.01.04 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“**
13. **Финансово-стопанска дейност**
14. **Управление на човешките ресурси. Постоянен персонал, технически оценители и експерти.**
15. **Стратегия за развитие на Българска служба за акредитация за периода 2020-2025 и бъдещи планове**

1. ИЗЯВЛЕНИЕ НА РЪКОВОДСТВОТО НА ИА БСА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ, УПРАВЛЕНИЕ НА КОНФЛИКТИ НА ИНТЕРЕСИ И ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЕКТИВНОСТ НА ДЕЙНОСТТА ПО АКРЕДИТАЦИЯ

Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (ИА БСА) е единственият орган в Република България, който има право да извършва акредитация на органи, които извършват дейности по оценяване на съответствието или други дейности, за които се прилагат схеми за акредитация, определени с нормативен акт. Агенцията е юридическо лице със седалище София, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на икономиката.

ИА БСА е страна по договор за взаимно признаване с Европейската организация за акредитация (EA MLA), с Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC-MRA) и с Международния акредитационен форум (IAF-MLA), което доказва компетентност, безпристрастност, независимост, надеждност и прозрачност на услугите по акредитация, предоставени съгласно Регламент (ЕО) 765/2008 и Закон за националната акредитация на органи за оценка на съответствието, както и съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17011:2017 и приложимите документи на EA, ILAC, и IAF.

ИА БСА предоставя услуги по акредитация, които отговарят на нуждите на клиентите, за признаване на компетентност за извършени услуги по оценка на съответствието, както и за издаване на сертификати и доклади/протоколи, като създава отворена среда за сътрудничество с акредитирани, кандидати и заинтересовани страни.

ИА БСА отговаря за безпристрастността на своите дейности по акредитация и не позволява никакъв търговски, финансов или друг вид натиск да компрометира безпристрастността на действията.

Целият персонал и всички членове на комисиите на ИА БСА, които могат да повлияят на процеса на акредитация, действат обективно и не са изложени на никакъв търговски, финансов или друг вид неоснователен натиск, който може да доведе до компрометиране на безпристрастността. Чрез подписване на декларация „Ангажимент за безпристрастност“, ИА БСА осигурява целият персонал и всички членове на комисиите да декларират всякакъв вид потенциален конфликт на интереси, независимо на какъв етап би възникнал.

Основен принцип на осъществяване дейността на ИА БСА е изискването услугата по акредитация да предоставя увереност на всички заинтересовани страни и съответните участници на пазара, чиито представители са включени в Съвета по акредитация, Комисиите по акредитация и в Техническите комитети.

ИА БСА осигурява балансирано представителство на заинтересованите страни в комисиите, без превес на нечий интерес.

Осигуряването на безпристрастност и увереност в издадените акредитации се основава също и на прозрачността по отношение на достъпа на заинтересованите страни до адекватна информация, която трябва да бъде публично достъпна, а именно:

- Публично достъпни документи относно процеса на акредитация (политики, критерии, правила и др.);
- възможности за кандидатстване за акредитация, които са в съответствие с дейността и декларираната компетентност, без да се вземат предвид размерът на Органите за оценка на съответствието, членството в асоциация или група, брой на вече акредитирани ООС;
- еднакви условия за всички клиенти;
- такси/разходи за акредитация съгласно „Ценоразпис на предоставяните услуги по акредитация“;
- обработка на заявки съгласно одобрената процедура;
- Регистър на акредитирани ООС с техните обхвати на акредитация.

ИА БСА предоставя на разположение на обществеността чрез публикации, електронни (уебсайт на ИА БСА) или други средства актуализирана на подходящи интервали информация относно своята дейност, както и относно промяна в изискванията за акредитация.

Услугите на ИА БСА са достъпни за всички кандидати, чиито заявления за акредитация попадат в обхвата на дейностите по акредитация, определени в политики и правила. Политиките, процесите и процедурите на органа по акредитация не са дискриминационни и се прилагат по начин, изключващ дискриминация.

ИА БСА също така гарантира безпристрастност при вземане на решения. Решението се взема въз основа на цялата информация, свързана с оценката, без да бъде повлияно по някакъв начин, като се вземат предвид предложението на членовете на екипа по оценяване оценка и становището на Комисията по акредитация. Решенията относно акредитацията се вземат от лица, които не участват в процеса на оценяване.

В рамките на ИА БСА е създаден процес на идентифициране, анализ, оценка, разглеждане, обработка, мониторинг и документиране на рискове, които биха могли да повлияят на безпристрастността на цялата дейност по акредитация, включително всякакви конфликти, произтичащи от неговите взаимоотношения; този процес беше внедрен, поддържан и допълнително подобрен. Когато има рискове за безпристрастността, се документира как тези рискове се премахват или минимизират като всеки остатъчен риск се документира. Ръководството на най-високо ниво анализира всеки остатъчен риск, за да определи дали той е на приемливото ниво на риск. Ако съществува

риск за непристрастността, който не може да бъде намален или отстранен, акредитацията може да не бъде предоставена или може да бъде отнета.

ИА БСА редовно представя на Съвета по акредитация резултатите от анализа на риска, който е бил извършен, включително връзки със свързани органи (чрез съсобственост). Безпристрастността в този случай се осигурява чрез спазване на следните принципи: тотално отделяне и независимост на ИА БСА от всеки друг орган, включително висшето ръководство, лицата, вземащи решения и техническия персонал, ефективни механизми за предотвратяване на всяко влияние върху резултата от всяка дейност по акредитация, както и върху употребата на различни имена, лого и символи.

ИА БСА не предоставя консултантски услуги или услуги за оценка на съответствието на своите клиенти, които са обект на акредитация, за да се избегне неприемлив риск от липса на непристрастност. ИА БСА не внушава на нито един ООС, че акредитацията би била по-проста, по-лесна, по-бърза или по-евтина, ако при ползване от заявителя на определени консултации или специфични съвети.

2. НАЦИОНАЛЕН ОРГАН ПО АКРЕДИТАЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е националният орган по акредитация на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ, L 218/30 от 13 август 2008 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 765/2008".

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е единственият орган в Република България, който има право да извършва акредитация на органи за оценяване на съответствието. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (ИА БСА) е национален орган по акредитация на:

- Лаборатории за изпитване, включително медицински лаборатории
- Лаборатории за калибриране;
- Организатори на изпитвания за пригодност (РТ провайдъри)
- Органи за контрол;
- Органи по сертификация на продукти, включително за биологично производство и биологични продукти;
- Органи за валидация и верификация;
- Органи по сертификация на системи за управление - ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO 22000 и ISO/IEC 27001, ISO 50001, ISO 39001;
- Органи по сертификация на лица;
- Проверяващи по околна среда (EMAS).

ИА БСА извършва инспекция и удостоверяване съответствието на лаборатории с Добрата лабораторна практика (ДЛП).

ИА БСА е пълноправен член на ЕА и има Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация за следните области:

- Калибриране
- Изпитване, включително медицински лаборатории
- Органи за контрол
- Сертификация на продукти, включително за биологично производство и биологични продукти
- Сертификация на лица
- Сертификация на системи за управление
- Валидация и верификация

ИА БСА в качеството си на Национален орган по акредитация, който е отговорен за акредитацията на проверяващи по околна среда (ПОС) и за надзора върху дейностите, извършени от ПОС в съответствие с Регламент (ЕО) № 1221/2009, участва в заседания на Форум на органите по акредитация и лицензиращите органи (FALB) и е обект на партньорска оценка по отношение на акредитацията на проверяващи по околна среда.

ИА БСА е пълноправен член на Международния акредитационен форум (IAF) от септември 2016г., а от февруари 2017 е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (IAF MLA) за следните области:

- Сертификация на лица;
- Сертификация на системи за управление (ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000 и ISO/IEC 27001);
- Сертификация на продукти;
- Валидация и верификация съгласно (ISO 14065).

ИА БСА е пълноправен член на Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC) от октомври 2016г. и е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (ILAC MRA) за следните области:

- Лаборатории за калибриране;

- Лаборатории за изпитване;
- Медицински лаборатории;
- Органи за контрол.

ИА БСА работи на основата на законите на страната, на стандартите от серията ISO/IEC 17000, Ръководства на EA, ISO/IEC, IAF/ILAC. Агенцията разработва и възприема редица правила, норми, процедури, документи и организационни практики за хармонизиране с Европейското право. ИА БСА взаимодейства с физически и юридически лица от държавния и неправителствения сектор.

През изтеклата календарна година работна група включваща представители на Министерство на икономиката, Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“, експерти и специалисти в областта подготви комплект документи за разглеждане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за националната акредитация на органите за оценка на съответствието. В последствие се предприеха действия по предложените текстове, подготвен е комплект документи на хартиен и електронен носител съгласно изискванията на приложимата нормативна рамка за промяна на законодателство който е изпратен до Министерство на Икономиката и включва Законопроект за изменение и допълнение на ЗНАООС, Доклад до Министерски съвет заедно с мотиви, финансова обосновка и частична предварителна оценка на въздействието.

3. ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ

Организационната структура, дейността, организацията на работа и съставът на ИА БСА са определени с Устройствения правилник. През 2015г. с ПМС № 281 от 16.10.2015г., числеността на персонала в агенцията е намалена с една щатна бройка. Съгласно Устройствения правилник за изпълнението на нормативно определените си функции, агенцията разполага с 39 щатни служители.

СЪВЕТ ПО АКРЕДИТАЦИЯ

Изпълнителният директор се подпомага от Съвет по акредитация - постоянно действащ орган, който се състои от изпълнителния директор на ИА БСА и 25 членове-представители на всички заинтересовани от акредитацията страни:

- Министерства, определени с решение на Министерския съвет;
- Организации, представляващи индустрията;
- Организации, представляващи потребители;
- Организации, представляващи експерти;
- Организации, представляващи акредитирани лица.

Съветът по акредитация е активно действащ орган подпомагащ решенията по отношение на политики, цели и конкретни дейности в областта на акредитацията.

През 2019г. са проведени 2 (две) заседания на Съвета по акредитация към ИА БСА, както следва:

1. На заседанието, проведено на 18.02.2019г. е разгледан ежегодния доклад на изпълнителния директор до министъра на икономиката за дейността на ИА БСА за 2018 г. и гласувано становище по него.

2. На заседанието, проведено на 11.12.2019г.:

- са избрани нов Председател и Заместник председател на Съвета по акредитация;
- одобрена е Стратегия за развитие на ИА БСА за периода 2020-2025г.;
- обсъдена информация за нова структура на ИА БСА и предложени законодателни промени;
- одобрени са Проект на бюджет на ИА БСА за 2020г. и отчет за изпълнение на бюджета за деветмесечието на 2019г.;

- обсъдена информация за изготвян Проект на изменение на BAS QR 8 Ценоразпис на услугите, извършвани от ИА БСА;
- одобрени са проекти за изменения и допълнения в Процедура за акредитация BAS QR 2, Правила за работа на комисията по акредитация BAS QR 3, Правила за работа на Комисията по възражения BAS QR 4, Правила за работа на Техническите комитети за акредитация BAS QR 6, Правила за работа на Съвета по акредитация BAS QR 10.

Членове на Съвета по акредитация са участвали във всички Комисии по акредитация, осигурявайки равнопоставеност и безпристрастност на процеса по вземане на решения за акредитация.

В ИА БСА са създадени и функционират следните структури:

КОМИСИИ ПО АКРЕДИТАЦИЯ (КА)

КА е в нечетен състав от минимум 3 (три) представители на Съвета по акредитация, съответния технически комитет по акредитация (ТКА). В КА може да участват всеки един от членовете на СА и всеки един от председателите/членовете на ТКА, като за членове на КА трябва да се номинират и подбират експерти, които притежават необходимата компетентност, както по отношение на разбиране на докладите от оценките на място, така и по отношение на критериите, съгласно които БСА и различните ООС трябва да оперират.

КА участва в процеса по взимане на решения, като дава становища по въпроси, свързани с предоставяне, отказване, ограничаване, временно спиране или отнемане на акредитация за всяка процедура по акредитация.

През 2019г. са проведени 189 (сто осемдесет и девет) за (2018г. – 255 бр.) заседания на Комисии по акредитация.

КОМИСИИ ПО ВЪЗРАЖЕНИЯ (КВ)

КВ е в нечетен състав от минимум 3 (три) члена, от които двама постоянни и останалите съобразно вида или обхвата на постъпилото възражение. Постоянни членове са – председателя или зам. председателя на Съвета по акредитация и правоспособен юрист. Поименният състав на Комисията по възражения се определя от Съвета по акредитация.

Комисията по възражения е оправомощена по силата на ЗНАООС да взема окончателно решение по основателността на постъпило възражение в ИА БСА, относно:

- отказ за приемане на заявка,
- отказ за оценяване,
- искане за коригиращи действия,
- промени в обхвата на акредитация,
- решения за отказ, временно спиране или отнемане на акредитация и
- всяко друго действие, което възпрепятства получаването на акредитация.

През 2019 не са регистрирани възражения.

ТЕХНИЧЕСКИ КОМИТЕТИ ПО АКРЕДИТАЦИЯ (ТКА)

Членове на ТКА са специалисти с необходимото образование, технически знания, умения и опит, за да могат да предоставят експертни мнения, становища, предложения и др. Членовете на ТКА най-малко следва да покриват минимални критерии за квалификация на технически оценители по критерии „образование“ и „професионален опит“.

ТКА обсъжда и предлага специфични критерии и дават становище по въпроси свързани с хармонизирано прилагане на международните изисквания за акредитация на ООС и хармонизирано прилагане на изисквания към дейността на органите за оценяване на съответствието.

ТКА предлага специализиран профил и изискванията за оценители в съответната област на дейност; разработва специфични правила и специализирани въпросници за дадената област на дейност; участва в мероприятия за повишаване на квалификацията на оценители; подпомага ИА БСА при въвеждане на нови дейности в системата за управление и др.

През 2019г. са проведени заседания на ТКА както следва:

ТКА „Органи по сертификация на системи и проверяващи по околната среда“

Проведено едно заседание през м.01.2019г. на което са приети отчета за работата на ТКА „ОССУ и ПОС“ през 2018г. и програма за работата му за 2019г. Обсъден е прогреса на активните преходи, в това число от 9001:2008 към ISO 9001:2015 и ISO 14001:2004 към ISO 14001:2015, IAF „Resolution 2017-13 – Мерки за успешен преход към ISO 9001:2015 и ISO 14001: 2015.

ТКА „Органи по сертификация на продукти и верификационни органи“

През 2019 г. е проведено едно присъствено заседание на ТКА „Органи за сертификация на продукти и верификационни органи“ – на 29.01.2019г. На заседанието:

- Приети са отчет за 2018г. и програма за работата на ТКА ОСП и ВО за 2019г.
- Избрани са Председател и Зам. председател на ТКА ОСП и ВО;
- Коментирани са въпроси във връзка с хармонизирано прилагане на БДС EN ISO/IEC 14065 и БДС EN ISO/IEC 17065;
- Дискутирано е прилагането на BAS QR 3 при провеждане на Комисии за акредитация;
- Обсъдени са Ръководство на Европейския комитет за защита на данните (European Data Protection Board (EDPB))- (Guidelines 4/2018 on the accreditation of certification bodies under Article 43 of the General Data Protection Regulation (2016/679) и Проект на документ на ЕА за акредитация на селскостопански продукти и храни, съгласно Регламент (ЕС) №1151/2012, винени продукти и спиртни напитки и ароматизирани продукти от вино - EA policy for the Accreditation of Certification Activities under PDO/PGI/TSG, Wine Products, and Spirits and Aromatised Wine Products.

Членовете на ТКА „ОСП и ВО“ са участвали в обсъждания и изготвяли становища по проекти на документи на ЕА и IAF и в комисии по акредитация на ОСП и ВО за гарантиране на компетентност на процеса по вземане на решения за акредитация.

ТКА „Органи по сертификация на лица“

Проведено е едно заседание на 05.02.2019г., на което са приети отчет за 2018г. и програма за работата на ТКА-ОСЛ за 2019г., като на заседанието присъстваха 100% от членовете на ТКА-ОСЛ, като проф. Желев беше представляван от доц. Саев чрез подписано пълномощно.

Бяха избрани Председател и зам. Председател на ТКА ОСЛ, съответно Георги Саев и Божана Табакова.

Актуализирана е информацията на членовете на ТКА-ОСЛ в BAS Q(A) 6.1.1 „Информация за член на ТКА“. Заключение е, че членове на ТКА-ОСЛ са специалисти с необходимото образование, технически знания, умения и опит, и могат да предоставят експертни мнения, становища, предложения и др.

Проведена е хармонизираща среща на 18.09.2019г. Членовете на ТКА-ОСЛ се запознаха през 2019г. с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17011:2018 и беше проведена дискусия по прилагане на изискванията за акредитация съгласно БДС EN ISO/IEC 17024:2012 и Правила за подбор на обхвата на оценката и обема на наблюденията на дейността - фактори съгласно BAS QI 2 и Приложение 2 BAS QI 2 „Вътрешни указания за извършване на наблюдения на дейността на ООС от Екипи от оценители на ИА БСА - BAS QI 2 и приложенията към нея.

Коментирани са въпроси във връзка с хармонизирано прилагане на БДС EN ISO/IEC 17024:2012, BAS QR 3, BAS QR 6 и приложимите документи на ЕА, IAF и ILAC.

Обсъдени бяха възникнали въпроси и срещнати трудности при оценки на ООС: Изисквания относно безпристрастността; Изисквания относно структурата; Изисквания относно ресурсите; Изисквания относно информацията; Изисквания относно процесите; Обсъждане на изискванията за акредитация – законови изисквания, компетентност на одитори, времетраене на одити, обхват, наблюдение на дейността. Хармонизирани бяха подходите при преглед и оценка на записите на ООС, както и методите и техниките на оценяване при оценка на място.

Участие на членове на ТКА-ОСЛ в Комисии по акредитация на ОСЛ.

Няма промяна в състава на членовете на ТКА ОСЛ.

Продължава актуалността относно проучване на възможностите за сертификация на лица в нови области. Мнението на ТКА-ОСЛ е, че при възникване на необходимост да се пристъпи към евентуално включване в състава на ТКА-ОСЛ на нови членове от заинтересовани страни в тази област, при спазване на квотния принцип.

ТКА „Органи за контрол“

Проведено е едно заседание на техническия комитет на 07.01.2019г. на което са обсъждани:

- Приложимост на Наредба РД 02-20-3 за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата относно предоставените обхвати на акредитация.

- приложимост от ОК на Наредба № РД-02-20-1 от 12 юни 2018 г. за технически правила и нормативи за контрол и приемане на електромонтажни работи. Предложения за редактиране и актуализиране Решенията ТКА „Органи за контрол“ към ИА БСА публикувани на сайта БСА.

Членове на Технически комитет по акредитация „органи за контрол“ към Изпълнителна агенция “Българска служба за акредитация” представиха писмени становища относно прилагане от ОК на:

- Наредба № 1 от 12 януари 2009 г. „За условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра, изм. и доп. ДВ. бр.70 от 03. Септември 2019г.;

- БДС EN ISO 16809:2019г. „Изпитване (контрол) без разрушаване измерване на дебелина с ултразвук, който заменя и отменя БДС EN 14127:2011;

- БДС EN 689:2018+AC:2019, Експозиция на работното място. Измерване на експозицията при вдишване на химични агенти. Стратегия за изпитване за спазване на граничните стойности при експозиция по време на работа, който заменя и отменя БДС EN 689:2018;

- Наредба № РД-02-20-1 от 12 юни 2018 г. за технически правила и нормативи за контрол и приемане на електромонтажни работи, Обн. ДВ. бр.53 от 26 Юни 2018г.

Във връзка с получените становища от членовете на ТКА, на сайта на ИА БСА са публикувани от 25.11.2019 г. и от 16.8.2019 г. Важна информация за органите за контрол. Членовете на ТКА ОК са участвали активно в комисии по акредитация съгласно BAS QR 3.

ТКА „Лаборатории за калибриране“

През 2019г. ТКА “Лаборатории за калибриране” при ИА БСА е провело едно заседание (на 28.02.2019г.). По време на заседанието са взети следните решения, по които са предприети действия, както следва:

1. Одобреното и публикувано в интернет-страницата на ИА БСА с дата януари 2018г. Решението на ТКА „Лаборатории за калибриране“ за формулиране на обхватите на акредитация за лабораториите за калибриране, да остане налично в интернет страницата до изготвянето на съответната инструкция.

2. Да продължи работата по изготвянето на новата инструкция на ИА БСА за формулиране на обхват на акредитация в областта на калибрирането, след като бъдат извършени необходимите корекции и допълнения.

3. Да бъде актуализирана Инструкция BAS QI 10 „Инструкция за оценяване на лабораториите за калибриране по технически изисквания на БДС EN ISO/IEC 17025“, във връзка с новата версия на стандарта БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Тази инструкция да остане за вътрешно ползване от ВО, ВВО, ТО и ТЕ.

4. Приет е отчета за работата на ТКА „Лаборатории за калибриране“ за предходната 2018г. и е приет с незначителни допълнения планът за текущата 2019г.

5. Да бъде изготвено писмо до БИМ за искане на допълнителна информация за организираните от БИМ изпитвания за пригодност за предходната 2018г. Да бъде публикуван в интернет-страницата на ИА БСА линк към съответната налична информация на интернет-страницата на БИМ за организираните от тях изпитвания за пригодност. Да бъдат прегледани становищата на БИМ по отношение на калибриране на специфични средства за измерване, като при необходимост да се изготвят съответни писма до БИМ за тяхното актуализиране.

6. Изготвеният списък на конкретните ръководства на EA и ILAC, който ИА БСА желае да бъдат преведени ще бъде актуализиран и съобразен с текущите промени в наличните ръководства, поради приемането на новата версия на стандарта БДС EN ISO/IEC 17025:2018. След това той ще бъде предоставен за одобряване от ръководствата на ИА БСА и от управителния съвет на СМБ.

7. Констатирано е спазване от страна на лабораториите за калибриране на официалното публикуване в интернет-страницата на ИА БСА подход за преход на ИА БСА от акредитация, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006 към акредитация, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018.

Членовете на ТКА ЛК са участвали активно в комисии по акредитация съгласно BAS QR 3.

ТКА „Лаборатории за изпитване“

През 2019г. е проведено едно заседание през месец февруари 2019г. (Протокол 25.02.2019г.) По време на заседанието са взети следните решения, по които са предприети действия, както следва:

Предложения (Решения) на ТКА „ЛИ“ от февруари 2019г.:

1. По т. 2 от дневния ред е приет е отчета за работата на ТКА „Лаборатории за изпитване“ за 2018г.

2. По т. 3 от дневния ред е приета Програмата За работата на ТКА „Лаборатории за изпитване“ през 2019г.

3. По т. 3 от дневния ред относно създаването на временна работна група за разработване на специфични правила за предоставяне на гъвкав обхват на ЛИ, членовете на РГ са провели заседание, изготвена е процедура и е представена в ИА БСА с вх.№ 15-0/001/P/30.05.2019г.

4. По т. 5 от дневния ред относно получено писмо от ИЛ на Институт по отбрана Професор Цветан Лазаров, относно установяване на практическа невъзможност за провеждане на междулабораторни сравнения/ изпитвания за пригодност е проведена дискусия и е предложено да продължи проучването на Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ относно възможността за организиране на междулабораторни сравнения от страна на БИМ.

5. Утвърден е СПИСЪК НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ТКА „ЛАБОРАТОРИИ ЗА ИЗПИТВАНЕ“ ПРИ ИА БСА BAS Q(F) 6.1/25.02.2019г.

ТКА „Медицински лаборатории“

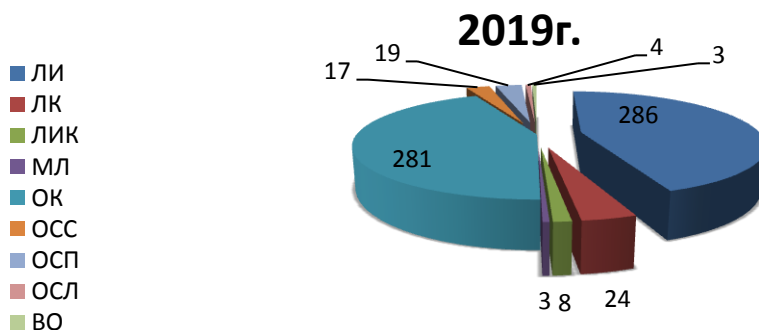
През 2019 г. е проведена една временна работна група от секретаря на ТКА „МЛ“, становищата на членовете са изпратени по e-mail. Получено е единодушно становище от участвалите членове на ТКА „Медицински лаборатории“ към ИА БСА, изпратени на секретаря на ТКА „МЛ“ по e-mail. Получено е единодушно становище, че при медицинските лаборатории не е удачно да се вземат повече от една проби от пациентите с цел издаване на повече от ден протокол от изпитване/изследване. Казусът остава дискусабилен, за следващи заседания на ТКА „МЛ“ и решения от ИА БСА.

4. АКРЕДИТАЦИЯ НА ОРГАНИ ЗА ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

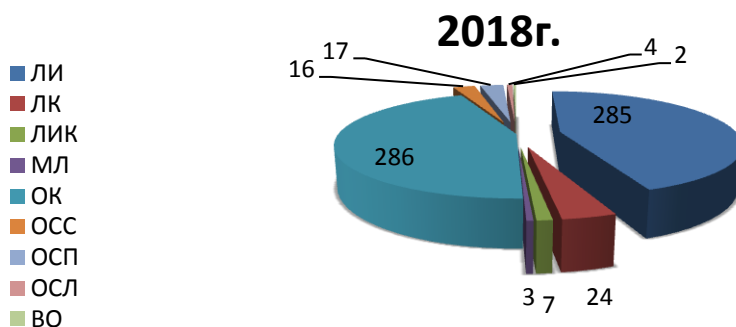
ОБЩ БРОЙ АКРЕДИТИРАНИ ЛИЦА

Към 31.12.2019г. в Република България работят 645 бр. (644 за 2018г.) акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието, разпределени по видове области както следва:

- 286 бр. лаборатории за изпитване;
- 24 бр. лаборатории за калибриране;
- 8 бр. лаборатории за изпитване и калибриране;
- 3 бр. медицински лаборатории;
- 281 бр. органи за контрол;
- 17 бр. органи по сертификация на системи;
- 19 бр. органи по сертификация на продукти;
- 4 бр. органи по сертификация на лица и
- 3 бр. верификационни органи.

За сравнение с 2018г. Агенцията отчита увеличаване в броя на акредитираните ООС спрямо 2018г. с 1 (един) брой.

НОВИ ОБЛАСТИ НА АКРЕДИТАЦИЯ:

През 2019 г. са предприети действия по разработване на следните нови дейности:

1. Акредитация за целите на нотификацията.
2. Разширяване на схемите за акредитация съгласно БДС EN ISO/IEC 17020:2012 на Орган за контрол от вида А - контрол съгласно GAFTA стандарти, GAFTA (Grain and Feed Trade Association) 123 и GAFTA 124, за извършване на инспекция, вземане на проби и контрол на количеството на зърнени и маслодайни култури и фуражни суровини. Контрол на количеството. Вземане и формиране на проби
3. Стартирал процес на въвеждане на нова област на акредитация за целите на HALAL CERTIFICATION

4. Стартирал процес на въвеждане на нова област на акредитация за целите на PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification

ПРОЦЕДУРИ ЗА АКРЕДИТАЦИЯ

Постъпили заявления:

През отчетния период са постъпили общо 205 заявления, от които:

- 19 бр. за първоначална акредитация
- 150 бр. за преакредитация/преакредитация с разширяване на обхвата
- 36 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация

Постъпили заявления 2019г.

ИА БСА отчита поддържане на едно относително постоянно ниво на увеличение на заявленията за акредитация породено от необходимостта от предоставяне на качествени услуги в обхвата на дейност, подкрепено от постигнатото споразумение за взаимно признаване на предоставяните услуги от акредитираните ООС.

За сравнение може в долната графика да се видят постъпилите заявления за предходен период:

Постъпили заявления 2018г.

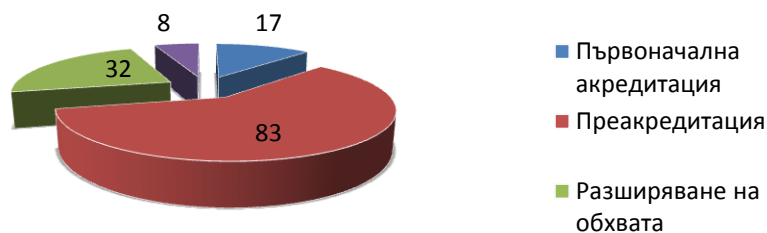

Открити процедури за акредитация:

През отчетния период са открити общо 135 процедури за акредитация, от които:

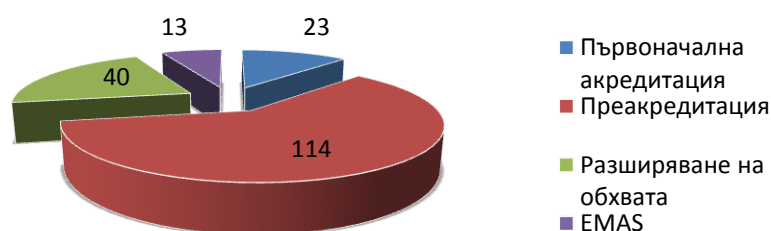
- 18 бр. по заявления за първоначална акредитация
- 85 бр. по заявления за преакредитация/преакредитация и разширяване на обхвата
- 32 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация.
- Отказ от предоставяне на акредитация – 1 бр. за разширяване на обхвата и 1 бр. за преакредитация.

Открити процедури 2019г.

Общият брой на откритите през 2019г. процедури е намален с 55 бр. спрямо 2018г. За сравнение може в долната графика да се види откритите процедури за предходен период: През отчетния период 2018г. са открити общо 190 процедури за акредитация.

Открити процедури 2018г.

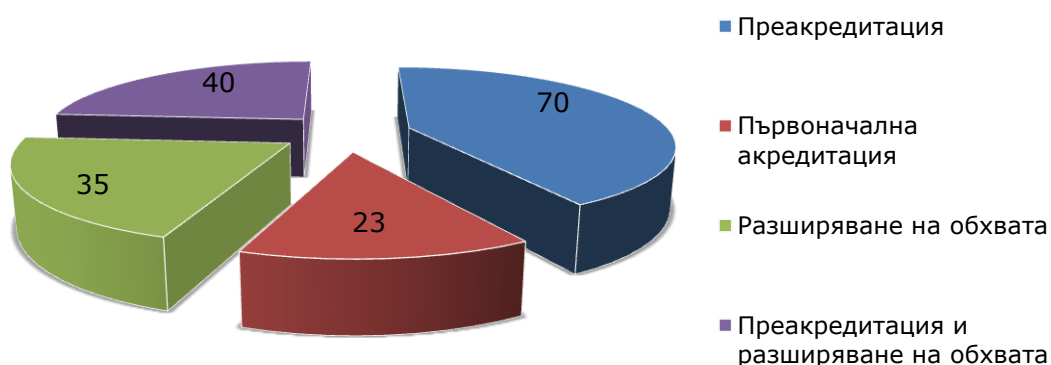

Приключили процедури за акредитация:

През 2019г. са приключили общо 169 процедури за акредитация, от които:

- 23 бр. по заявления за първоначална акредитация
- 70 бр. за преакредитация
- 35 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация
- 40 бр. по заявления за преакредитация и разширяване на обхвата на акредитация

Приключили открити процедури за 2019г.

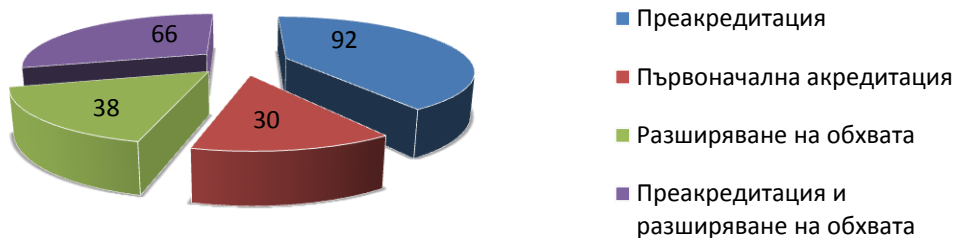

През отчетната 2019 г. са приключили при неспазен срок съгласно Процедура за акредитация:

- 2 броя процедури за акредитация; (2018-1)
- 11 броя процедури за преакредитация; (2018-3)
- 5 броя процедури за преакредитация и разширяване на обхвата на акредитация. (2018-8)
- 3 броя процедури за разширяване на обхвата. (2018-4)

За сравнение може да бъдат проследени данните от предходен период:

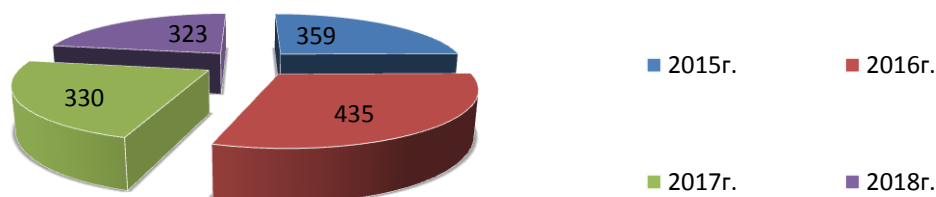
Приключили открити процедури за 2018г.- 226 бр.

Издадени сертификати:

През 2019г. са издадени 364 броя сертификати, от които 169 бр. във връзка с открити процедури за: акредитация; преакредитация; преакредитация и разширяване на обхвата; разширяване на обхвата, 44 бр. за ограничение в обхвата на акредитация, 151 бр. за промяна на елемент.

Издадени сертификати 2015г. - 2018г.

За сравнение - Издадени сертификати: 2015г. – 359 бр., 2016г. – 435 бр., 2017 г. – 330 бр.; 2018 г. – 323 бр.

Политики за преход

През 2019г. агенцията успешно приключи изпълнението на политиката за преход към новите версии на БДС EN ISO/IEC 17021-2:2017, IAF MD 2:2017.

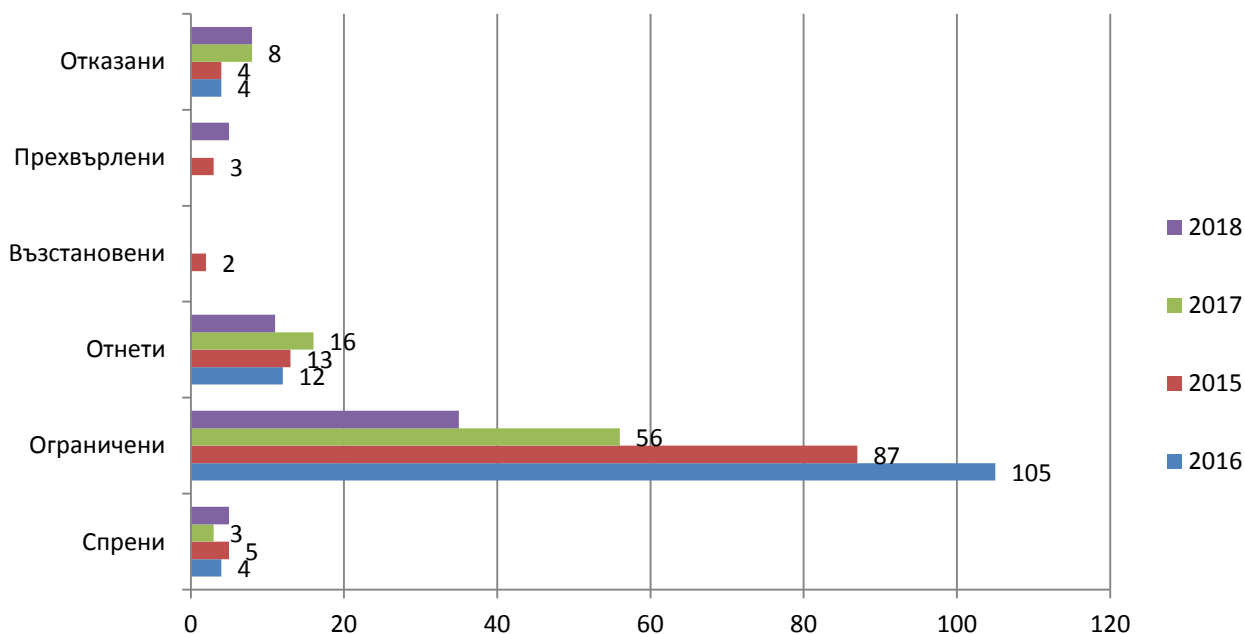
Успешно приключи прехода на акредитираните от ИА БСА органи по сертификация извършващи сертификация на: Системи за управление на енергията (ISO 50001:2018) и на Системи за управление на безопасността на хранителни продукти (ISO 22000:2018), включително и миграция от BS OHSAS 18001:2007 към ISO 45001:2018 (Системи за управление на здравето и безопасността при работа).

През 2018г. агенцията продължи политиката си за преход към БДС EN ISO/IEC 17025:2018. През 2019г. са открити процедури съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018, проведени са оценки на място в лабораториите за изпитване и лабораториите за калибриране съгласно новата версия на стандарта.

Спрени/отнети/отказани/ограничени в обхвата акредитации:

През 2019 г. са отказани 2 бр., спрени 7 бр., ограничени са 44 бр. и са отнети 17 акредитации.

Трансфер

През 2019 година не е извършван трансфер на предоставена от друг Национален орган по акредитация към акредитация от ИА БСА по силата на Трансграничните политики на ЕА, ILAC и IAF.

Поддържане на акредитация

С цел осигуряване на съответствие с изискванията за акредитация през периода на валидност на издадения сертификат за акредитация, агенцията планира и провежда надзорни оценки на място на акредитираните от нея органи за оценяване на съответствието.

През 2019г. година са планирани за провеждане 565 броя оценки на място. Проведени са общо 621 броя оценки, от които:

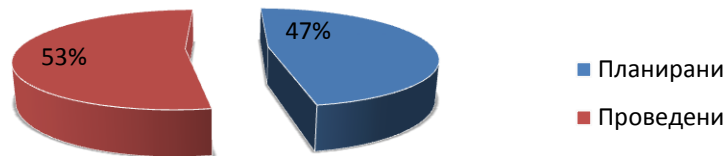
- по открити процедури 166 бр. (18 първоначални акредитации, 65 преакредитация, 10 разширяване на обхвата, 49 преакредитация с разширяване на обхвата, 24 планови надзори с разширяване на обхвата),
- 333 планови надзори,
- 17 извънредни оценки, 4 последващи оценки, 4 предварителни оценки, 1 планов надзор и извънредна оценка;
- 96 наблюдения на дейността.

Оценките за наблюдение на дейността, последващите и извънредните оценки са непланирани.

Оценки на място

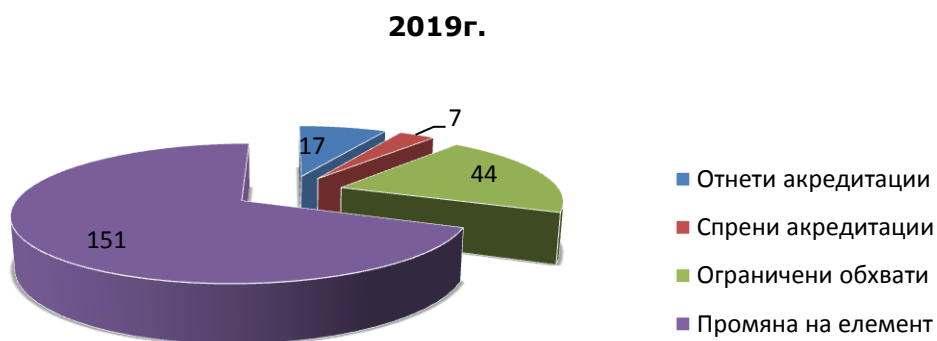
Направено е препланиране на оценки, което произтича основно от:

- изразено желание от ООС;
- заболяване на водещ оценител;
- специфична област на акредитацията и липса на оценител в планирания период на провеждане на оценката;
- ангажираност на водещи оценители/технически оценители/експерти, поради провеждане на голям брой оценки на място в еднакъв обхват на акредитацията по едно и също време;
- във връзка с прехода към новата версия на стандарта БДС EN ISO/IEC 17025:2018 за лаборатории за изпитване и др.

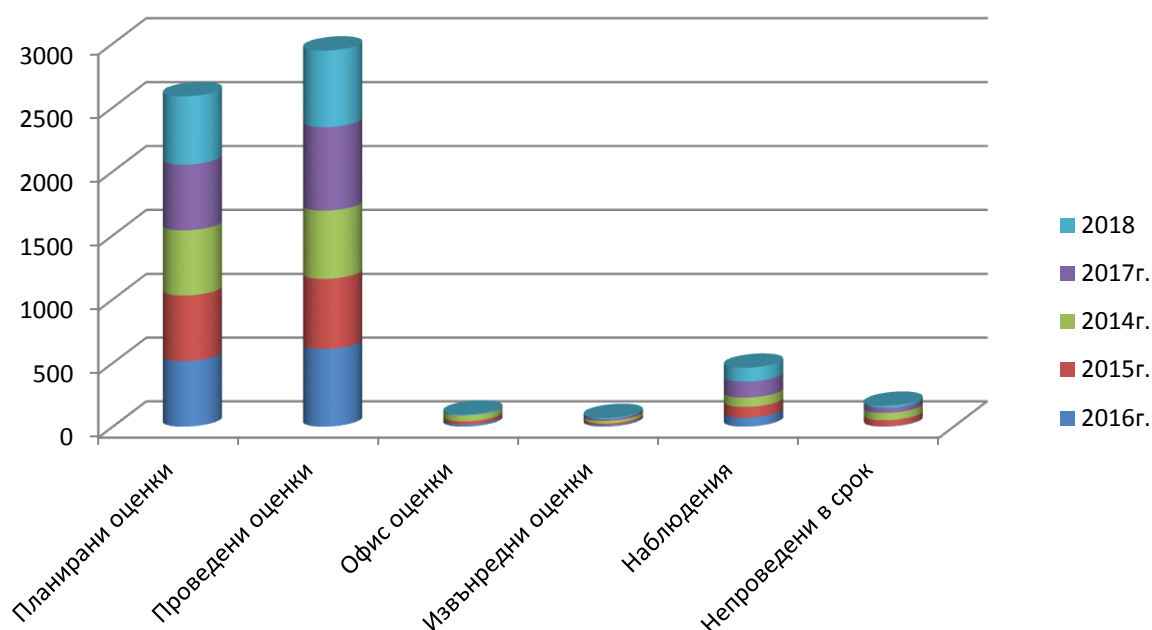
Дейността по поддържане на акредитацията на ООС се изразява освен в изпълнение на планираните надзори и в провеждане на извънредни оценки, предварителни оценки на място, последващи оценки на място, проверка и оценка на съобщени промени, проверка на жалби и сигнали, съгласно процедурата за разглеждането им и др. подходящи действия за установяване на съответствие на ООС с изискванията към дейността им.

Резултатът от действията на агенцията по поддържане на акредитацията през 2019г. може да се отчете със следните данни:

- отнети акредитации – 17 бр.
- спрени акредитации за 6 месеца – 7 бр.
- ограничени обхвати на акредитации – 44 бр.
- промяна на елемент – 151 бр.

За сравнение през изминалите 2014-2018г.

Дейността по поддържане на акредитацията на ООС се изразява освен в изпълнение на планираните надзори и в провеждане на извънредни оценки, проверка и оценка на съобщени промени, проверка на жалби и сигнали, съгласно процедурата за разглеждането им и др. подходящи действия за установяване на съответствие на ООС с изискванията към дейността им.

Проверка на компетентността на акредитираните лаборатории/органи чрез участие в междулабораторни сравнителни изпитвания/изпитвания за пригодност:

ИА БСА изисква от акредитираните органи за оценяване на съответствието (ООС) и от кандидатите за акредитация информация за резултатите от тяхното участие в маждулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност, както и за плановете им да участват в такива. По време на всяка оценка на място екипите на ИА БСА оценяват нивото на участие на ООС в междулабораторни сравнения и действията, които те са предприели в случаи не незадоволително (неуспешно) участие в сравнения.

ИА БСА признава за подходящи междулабораторни сравнения, организирани съгласно изискванията на ISO/IEC 17043 и организирани от:

- Акредитирани провайдери;
- Провайдери, публикувани на старницата на агенцията в интернет, съгласно т. 4.1.12 от процедура BAS QR 18;
- EA, EURAMET и APLAC;
- Организирани/ съорганизиран от структури на Европейската комисия;
- Национални органи/ организации, оторизирани да провеждат сравнения (Национален институт по метрология, Национални референтни лаборатории и др.).

В интернет-страницата на ИА БСА е публикувана информация за акредитирани чуждестранни и български РТ провайдъри в различни области на изпитване с цел подпомагане на избора на ILC/PT.

През 2019г. в ИА БСА не са постъпвали покани за участие в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност, организирани от името на EA. Не са постъпили покани за участие до ИА БСА от името на ILAC и APLAC.

През 2019г. от лабораториите, извършващи изпитване и калибриране в процеса на оценяване е изисквана информация за участията в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност.

При постъпване в ИА БСА на предложения за РТ, организирани от чуждестранни провайдъри се изисква информация за това дали те са акредитирани и ако това е така данни за тях се публикуват в страница на ИА БСА.

От 01.04.2017г. ИА БСА извършва акредитация на организатори на изпитвания за пригодност, съгласно БДС EN ISO/IEC 17043:2010 Оценяване на съответствието. Общи изисквания за изпитванията за пригодност (ISO/IEC 17043:2010 Conformity assessment - General requirements for proficiency testing). Към края на 2019г. не са постъпвали заявки за акредитация на организатори на РТ и не са извършвани оценки на място на организатори на РТ.

Удостоверяване на съответствието с Добрата лабораторна практика:

През отчетния период няма извършвани инспекции на лаборатории и удостоверяване на съответствието на лабораториите с принципите на Добрата лабораторна практика, съгласно Наредба за принципите, инспекцията и удостоверяването на Добрата лабораторна практика (ПМС №207/2004г.)

5. НОВИ ДОКУМЕНТИ ОТ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ИА БСА

Системата за управление на Агенцията следва и се адаптира към очакванията на потребителите и на изискванията на международните стандарти, които са приложими към органите по акредитация.

Приносът на оценителите, на акредитираните органи и на заинтересованите страни спомагна да се определи посоката на действие на системата за управление.

Също така бяха направени актуализации в системата за управление във връзка с прехода към изискванията от ISO 17011:2004 към ISO 17011:2017.

Актуализираните документи от системата за управление на агенцията с публичен характер са публикувани на страницата на агенцията в интернет, процедурата за акредитация и в държавен вестник.

6. ВЪТРЕШЕН ОДИТ И ПРЕГЛЕД ОТ РЪКОВОДСТВОТО

С цел удовлетворяване на изискванията на т. 5.7 от ISO/IEC 17011:2004 и на основание Процедура на ИА „БСА“ за вътрешен одит съгласно изискванията на BAS QR 9 през декември 2018г. –януари 2019- беше проведен вътрешен одит на системата за управление на агенцията съгласно утвърдена от изпълнителния директор годишна програма за вътрешен одит. Като резултат от проведения вътрешен одит всички дейности и отговорности в ИА „БСА“ и съответните обекти бяха оценени по елементите на системата за управление в съответствие с ISO/IEC 17011:2004.

В периода 2-3.12.19 и 9.12.19г. беше проведен вътрешен одит за установяване на съответствието на системата за управление на ИА БСА с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17011:2017 и други приложими нормативни изисквания. Резултатите от вътрешният одит потвърдиха, че системата за управление на ИА БСА съответства на изискванията съгласно новата ревизия на стандарта БДС EN ISO/IEC 17011 и други нови нормативни изисквания към националния орган за акредитация .

На 01.04.2019г., при спазване на изискванията на ISO/IEC 17011:2004, се проведе преглед от ръководството на системата за управление с цел гарантиране на нейното функциониране в съответствие с изискванията към органите по акредитация.

На 16.12.2019, при спазване на изискванията на ISO/IEC 17011:2017, се проведе преглед от ръководството на системата за управление с цел гарантиране на нейното функциониране в съответствие с изискванията към органите по акредитация.

7. ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ

За отчетния период специалисти на ИА "БСА" осъществиха експертна дейност в следните направления:

- Изготвяне на становища по документи на ЕА, ILAC, IAF и други.
- Участия в заседания на ТК 34 към БИС.
- Участия в Междуведомствена консултативна комисия по биологично земеделие към Министъра на земеделието, храните и горите.
- Участие в РГ 20 на МОСВ.

През 2019г. в ИА БСА не са постъпили покани за участие в междулабораторни сравнения, организирани от името на ЕА.

8. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През изминалата календарна 2019 г. ИА БСА продължи утвърждаването си в международен аспект, като вследствие на статуса си на пълноправен член на IAF и ILAC, агенцията взе участие в работата на комитетите и работните групи към двете организации, наред с активното си досегашно участие в дейността на работните групи и комитет на ЕА.

През отчетния период представители на ИА БСА взеха участие в следните международни събития: семинари, конференции и обучения и др.:

I. Участия в заседания на комитетите на Европейската организация за акредитация ЕА.

1. Комитет за комуникация и публикации на Европейската организация за акредитация – 2 заседания;
2. Комитет за лаборатории на Европейската организация за акредитация - Заседания на Комитета – участие в 2 заседания ;
3. Комитет по сертификация на Европейската организация за акредитация - 2 заседания;
4. Комитет за контрол на Европейската организация за акредитация – 2 заседания;
4. Среща на Работна група към Комитет за сертификация (ЕА СС ЕУ ЕТС)- 1 заседание.
5. Комитет за хоризонтална хармонизация на Европейската организация за акредитация – 2 заседания.
6. Съвет за Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация - 2 заседания.
7. Генерална асамблея на Европейската организация за акредитация – 2 заседания;

II. Участие в работата на съвместната Генерална асамблея на IAF/ILAC/IAF

- Пролетна сесия – Мексико сити, Мексико;
- Съвместна Генерална асамблея на IAF и ILAC – гр. Франкфурт, Германия.
- Четвърта Генерална асамблея на IAF (Международна организация за халал акредитация) - гр. Франкфурт, Германия

III. Други участия

- Участие в заседание на работна група на ЕС по GLP
- Участие на технически оценител в изпълнение на изискванията на ЕА-2/13 „Трансгранична политика за сътрудничество между членовете на ЕА“ в оценка провеждана от НОА на Швейцария и Беларус.
- Участие в заседание на Експертна работна група за вътрешния пазар на продукти в Брюксел към ЕК.

IV. Обучения

- 10th EU ETS Compliance Conference and Compliance Forum - измененията на законодателството в областта по докладване на емисиите съгласно Регламент (ЕС) 2018/2067 и обучение относно измененията в изискванията на CORSIA и регламента.

Курсове и обучения:

	Дата на провеждане	Тема
1.	10-11 януари	Лаборатории за калибриране в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2017
2.	10-11 януари	Органи за контрол в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17020
3.	21-22 януари	Акредитация на орган за сертификация на биологично производство във връзка с Регламент (ЕО) №834/2007
4.	14-15 януари	Органи по сертификация на продукти по БДС EN ISO/IEC 17065
5.	14-15 януари	Обучение на водещи оценители в организациите от ЕА обучения по новия стандарт за акредитация на лаборатории по ISO/IEC 17025
6.	16-19 януари	Оценка на съответствието. изисквания към органите по акредитация, извършващи акредитация на органи за оценка на съответствието в съответствие с БДС EN ISO / IEC 17011: 2017"
7.	16-19 януари	Органи по сертификация на продукти по БДС EN ISO/IEC 17065
8.	21-22 януари	Акредитация на орган за сертификация на биологично производство във връзка с Регламент (ЕО) №834/2007
9.	28-29 януари	Органи по сертификация на системи в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17021-1
10.	30 януари-02 февруари	Лаборатории по изпитване - БДС EN ISO/IEC 17025
11.	30 януари-02 февруари	Органи по сертификация на продукти по БДС EN ISO/IEC 17065
12.	30 януари-02 февруари	Органи по сертификация на лица по БДС EN ISO/IEC 17024
13.	11-12 февруари	Акредитация на органи по сертификация на системи за управление; (ОССУ) на енергията в съответствие с изискванията на БДС EN ISO 50001:2018
14.	25-26 февруари	Акредитация на органи по сертификация на системи за управление (ОССУ) на сигурността на информацията по ISO/IEC 27001 и ISO/IEC 27006

15.	25-26 февруари	Акредитация на организатори на изпитвания за пригодност в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17043
16.	05-06 март	Лаборатории по изпитване - БДС EN ISO/IEC 17025
17.	05-06 март	Органи за контрол - БДС EN ISO/IEC 17020
18.	14-15 март	Медицински лаборатории - БДС EN ISO 15189
19.	27-30 март	Акредитация на организатори за изпитвания за пригодност" съгласно изискванията на Национален орган по акредитация (НОА), който има многостранно споразумение по EA MLA"
20.	28-29 март	Органи по сертификация на системи по БДС EN ISO/IEC 17021-1
21.	1-2 април	Акредитация на орган по сертификация на биологично производство във връзка с Регламент (ЕО) №834/2007
22.	15-16 април	Акредитация на органи по сертификация на системи за управление (ОССУ) по безопасност на храните по БДС EN ISO 22000:2018 и СД ISO/TS 22003:2014
23.	15-18 април	Акредитация на органи за контрол в съответствие с БДС EN ISO / IEC 17020
24.	22-23 април	Лаборатории за изпитване/калибриране – БДС EN ISO/IEC 17025:2018
25.	24-25 април	Обучение на обучители по БДС EN ISO/IEC 17021 - 1/ БДС EN ISO/IEC 17065/ БДС EN ISO/IEC 17024
26.	16-17 май	Органи за сертификация на лица в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17024
27.	16-17 май	Проверяващи по околна среда в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) №1221/2009 и БДС EN ISO /IEC 17021-1
28.	22-23 май	Верификационни органи в съответствие с изискванията на БДС EN ISO 14065 и в комбинация с Регламент (ЕС) №600/2012/ Регламент (ЕС) № 757/2015
29.	29май-01юни	Акредитация на организатори за изпитвания за пригодност"
30.	24-25 юни	Верификационни органи в съответствие с изискванията на БДС EN ISO 14065 и в комбинация с Регламент (ЕС) №600/2012/ Регламент (ЕС) № 757/2015
31.	09-12 юли	Оценка на съответствието. Изисквания към органите по акредитация, извършващи акредитация на органи за оценка на съответствието в съответствие с БДС EN ISO / IEC 17011: 2017"
32.	30 юли-2 август	Акредитация на органи за контрол в съответствие с БДС EN ISO / IEC 17020"
33.	09-12 декември	Акредитация на орган по сертификация на биологично производство във връзка с Регламент (ЕО) №834/2007

Хармонизиращи срещи през 2019 г. съответно разпределени по теми и периоди на провеждане, както следва:

1. 13.05.2019 - БДС EN ISO/IEC 17025:2018 за ВО/ВВО
2. 20-21.06.2019г. – за ВО/OLP/служители на ИА БСА на теми: BAS QI 11, BAS QI 1, нови документи от СУ на ИА БСА, Регламент (ЕС) 2016/679 и BAS QR 16, задължения на персонала на ИА БСА при работа с лични данни.
3. 02.07.2019г. – БДС EN ISO/IEC 17020:2012 и ръководство ILAC-P15:07 за ВО/ТО/ТЕ
4. 01.07.2019 - БДС EN ISO/IEC 17065:2012, вкл. Регламент (ЕС) 305/2011 за ВО/ТО/ТЕ
5. 18.09.2019г. - изисквания на БДС EN ISO/IEC 17011:2018 и дискусия по прилагане на изискванията за акредитация съгласно БДС EN ISO/IEC 17024:2012 и Правила за подбор на обхвата на оценката и обема на наблюденията на дейността - фактори съгласно BAS QI 2 и Приложение 2 BAS QI 2 „Вътрешни указания за извършване на наблюдения на дейността на ООС от Екипи от оценители на ИА БСА - BAS QI 2 и приложенията към нея.
6. 31.10.2019 – БДС EN ISO/IEC 17065:2012, вкл. Регламент (ЕС) 834/2007, Регламент и Наредба 5 от 03.09.2018г. (ЕС)889/2008 за ВО/ТО/ТЕ
7. 13-14.12.19 - BAS QI 11, BAS QI 1, нови документи от СУ на ИА БСА, Регламент (ЕС) 2016/679 и BAS QR 16, задължения на персонала на ИА БСА при работа с лични данни.

V. Участия в оценки от името на друг НОА в изпълнение на изискванията на ЕА-2/13 „Трансгранична политика за сътрудничество между членовете на ЕА“ и IAF:

- НОА на Швейцария – 1 бр.
- НОА на Беларус - 1 бр.

VI. Двустранно сътрудничество:

През 2019 г. ИА БСА продължи своята политика за укрепване на сътрудничеството и разширяване на обхвата на взаимодействие с партньорските организации и заинтересованите страни. Агенцията успешно си сътрудничи с националните органи по акредитация, членове на ЕА, като нов приоритет ще е установяване на сътрудничество с органи по акредитация, членове на IAF и ILAC.

Предприеха се действия по подписване на споразумения за сътрудничество с НОА на Иран, Италия, Словакия, Монголия, Молдова, Словения, Виетнам, Индия и САЩ. С подписването им се цели обмен на информация и опит, размяна на посещения на персонал, взаимно участие в програмите за обучение и курсове за персонала, реализация на съвместни проекти, участия в междулабораторни сравнения и др.

През месец октомври 2019 г. заместник изпълнителния директор на агенцията участва в работно посещение и официална церемония в Турския национален орган по акредитация TURKAK. Подписа се и Меморандум за разбирателство, и се подготвят план програма за обмяна на посещения и експертни срещи по теми, предварително съгласувани с двете страни.

През 2019 г. ИА БСА продължи работата по подписаният **Меморандум за сътрудничество с Министерство на регионалното развитие и благоустройство** с цел ефективно изпълнение на определените им функции и задачи в националната нормативна уредба и правото на Европейския съюз (ЕС). ИА БСА и МРРБ чрез обединяване на усилия и координиране на съвместни действия си успяха да осигурят извършването на качествена оценка на компетентността на кандидатите за оправомощаване и нотификация, на контрола и надзора на дейността на органите за оценяване на строителни продукти, оправомощени и/или нотифицирани от Република България пред Европейската комисия (ЕК) и държавите-членки на ЕС, при заявено тяхно желание за акредитация за целите на нотификацията чрез съвместни екипи.

През 2019 г. ИА БСА подписа Меморандум за сътрудничество със следните органи и организации:

- Турски национален орган по акредитация TURKAK
- Ирански национален орган по акредитация NACI.

9. УЧАСТИЕ НА ИА БСА В ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ И ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМИ

На 17.05.2017 г. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ /ИА БСА/ стартира изпълнението на проект BG16RFOP002-2.008-0001 „Повишаване ефективността и ефикасността на услугите, предоставяни на българските предприятия в областта на акредитацията“, финансиран по Приоритетна ос „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

Основната цел на проекта е да допринесе за повишаване ефективността и ефикасността на услугите, предоставяни на българските предприятия в областта на акредитацията от ИА БСА.

За изпълнение на основната си цел, проекта предвижда комплекс от мерки за подобряване инфраструктурата по качество, а от там за повишаване ефективността и ефикасността на услугите, предоставяни на българските предприятия в областта на акредитацията. Мерките включват: провеждане на специализирани информационни събития и обучения за потребители на услугите по акредитация; популяризиране ролята и значението на акредитацията за гарантиране спокойствието на крайният потребител на стоки и услуги; внедряване на съвременни ИКТ решения, необходими за ефективното управление на услугите, предоставени на бизнеса; провеждане на 20 проучвания в областите „изпитване“ и „калибриране“ за оценка на съответствието на предоставяните услуги чрез междублабораторни сравнения в областите на изпитване; въвеждане на нова дейност за ИА БСА - акредитация за целите на нотификацията, други.

Проектът е с бюджет от 3 791 765.700 лева и първоначално се предвиждаше да се изпълни в рамките на 30 месеца, като ще надгради изпълнените до момента проекти, реализирани от Кандидата по предходния оперативен период. В следствие на усилията на екипа на ИА БСА и с цел по цялостно изпълнение на заложените дейности и постигане на одобрените индикатори за изпълнение се удължи срока на проекта с още 6 месеца – до 17.05.2020г. В края на 2019г. се проведеха и срещи с ръководството на ГД ОПИК с цел уточняване на оперативните действия по 2-ри междинен отчет, както и необходимостта от отпускане на мостово финансиране от страна на МФ с оперативно разплащане по дейности от проекта. На срещите се обсъди и възможността за отпускане на допълнителен бюджет за изпълнение на дейности, които не бяха включени в настоящия проект поради липса на достатъчно бюджет, както и на надграждащи стъпки на оценени като добри практики.

10. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Поддържане на публични регистри

Агенцията поддържа актуални публични регистри в секция „Регистри“ на интернет страницата си както следва:

- публичен регистър на лицата с предоставена, ограничена, временно ограничена, спряна или отнета акредитация;
- електронен регистър за акредитираните верификационни органи
- електронен регистър на независимите акредитирани проверяващи по околна среда – в съответствие с изискванията на чл. 135, ал. 1 от Закона за опазване на

околната среда във връзка с прилагане на Наредбата за националната схема за управление по околна среда и одитиране;

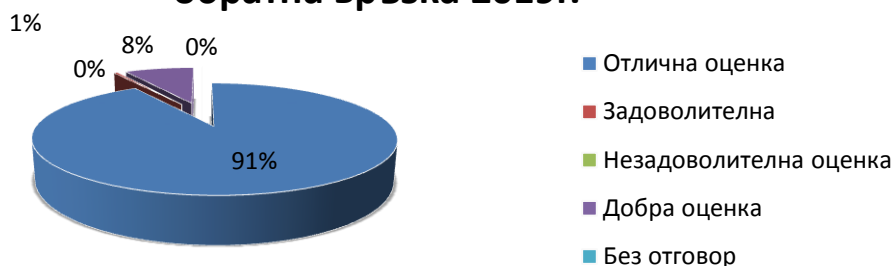
- публичен регистър на лицата, за които е удостоверено съответствие с Добрата лабораторна практика.

Връзка с клиенти:

С цел усъвършенстване на услугите, предоставяни от агенцията, функционира система за измерване удовлетвореността на клиентите от услугите, предоставяни от ИА БСА. Връзката се осъществява посредством лист за обратна връзка. Информацията от листовите за обратна връзка е полезна за постоянното усъвършенстване на системата за управление.

През отчетния период в агенцията за 621 оценки на място са представени 243 бр. Листове за обратна връзка, от които 220 бр. (90,1%) с отлична оценка, 22 бр. (9,5%) с добра оценка, 1 бр. със задоволителна оценка (0,4%), 0 бр. с незадоволителна оценка и 0 бр. без отговор.

Резултати от листове за обратна връзка 2019г.

9 юни - Международния ден на Аcreditацията:

На 9 юни се отбелязва Световния ден на акредитацията, глобална инициатива, създадена съвместно от Международния акредитационен форум (IAF) и Международна организация за акредитация на лаборатории (ILAC). Темата на кампанията за 2019 г. се провежда под мотото „Добавяне на стойност към веригите за доставки“.

Българска служба за акредитация организира специално събитие по повод Световния ден на акредитацията, което се проведе на 10 юни 2019 г. в обучителния център на Агенцията. Взеха участие над 50 представители на институциите и организациите, свързани с акредитацията.

Информационни събития за популяризиране на дейността на ИА БСА:

През 2019 г. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ продължи редовното провеждане на информационни срещи за популяризиране на дейностите по акредитирани услуги по оценка на съответствието.

В рамките на годината се проведе общо 6 информационни срещи за представители на бизнеса и на лицата, заинтересовани от процеса по акредитация.

- 10 юни 2019 г. гр. София
- 18 юни 2019 г. гр. Враца
- 15 юли 2019 г. гр. Пловдив
- 18 юли 2019 г. гр. Варна
- 19 юли 2019 г. град Бургас
- 23 юли 2019 г. град Русе

11. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНА ДЕЙНОСТ

Административна дейност на ИА БСА

За периода – календарната 2019 г. са извършени единствено услуги по акредитация, като обобщената информация относно административно-деловодната дейност е както следва:

Приети заявления за периода 01.01.2019 до 31.12.2019 - общ брой- 205 броя, като от тях:

- Първоначална акредитация - 19 броя
- Преакредитация и разширение- 150 броя
- Разширение на обхвата - 36 броя/

За сравнение за предходната 2018г. общ брой приети заявления са 207 бр.

Открити процедури за периода 01.01.2019 до 31.12.2019 - общ брой 135 броя, като от тях:

- Първоначална акредитация - 18 броя
- Преакредитация и разширение- 85 броя
- Разширение на обхвата - 32 броя

За сравнение през предходната 2018г. общ брой открити процедури - 226 бр.

Обща деловодна дейност извън специализирано деловодство

- Постъпили преписки и отговори по тях – **1 653 броя.**
- Вътрешни входящи и изходящи преписки – **361 броя**

Правна дейност на ИА БСА за 2019г.

През изминалия отчетен период Агенцията е предприела всички законови мерки по защита на държавния интерес и недопускане нарушаването на финансовия и правен интерес на ИА БСА, като по всички правни спорове са предприемани в изискуемите срокове действия по съответния законов ред. Агенцията към началото на 2019г. е страна по следните дела:

А/ВИСЯЩИ ДЕЛА

I. АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ ГРАД

Общо: - 1 административно дело

Страни: юридическо лице с/у ИА БСА

Предмет: оспорване законосъобразност на заповед

Фаза на развитие в инстанцията: проведено заседание 2019г.

IV. СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

1. ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ/ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Общо – 2 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: искове по ЗЗД, ГПК

Предприети действия – депозираны иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията – Проведени заседания 2019г.

2. ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ/ЗАПОВЕДНИ ПРОИЗВОДСТВА

Производства по чл. 417 ГПК

Общо – 7 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: задължения на длъжници по договори, задължения на длъжници като клиенти на ИА БСА.

Предприети действия - депозираны иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията – Издадени ЗНИ и изпълнителни листа, образувани изпълнителни дела при ЧСИ; депозирани искове по чл. 422 ГПК, събрани суми по ИД от ЧСИ

V. РАЙОННИ СЪДИЛИЩА
ЗАПОВЕДНИ ПРОИЗВОДСТВА
Производства по чл. 417 ГПК
Общо – 13 бр.

Страни – ИА БСА, юридически лица

Предмет: задължения на длъжници по договори, задължения на длъжници като клиенти на ИА БСА.

Предприети действия - депозирани иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията – Издадени ЗНИ и изпълнителни листа; депозирани искове по чл. 422 ГПК.

Б/ПРИКЛЮЧИЛИ СЪДЕБНИ ДЕЛА

Общо – 1 бр. - Софийски Районен Съд

Страни – ИА БСА и физическо лице

Предмет: искове по акт за начет по ГПК,

Фаза на развитие - Постановен съдебен акт и влязъл в сила съдебен акт

В/. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЛА

I. С взискател ИА БСА

Общо – 9 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: искове към длъжници

Предприети действия – заведени изпълнителни дела и предприети действия по събиране на вземанията.

II. С длъжник ИА БСА

Към настоящия момент в ИА БСА има депозиран един изпълнителен лист, в резултат от трудово правен спор от 2013г. по който предстои да се извърши плащане на сумата в рамките на първо тримесечие на 2020г.

ИА БСА е предоставила информация от значение за изясняване на фактическата страна от дела и/или попълването им с доказателства по искане на различни съдилища, в качеството си на националния орган по акредитация на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент – 5 искания.

12. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА – 2000.01.04 „ИНФРАСТРУКТУРА ПО КАЧЕСТВОТО В ПОДКРЕПА РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИКАТА”

Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели:

Заложените в програма „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката” цели са:

1. Повишаване конкурентоспособността на българската икономика чрез акредитацията на качествени и признати от европейския пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието;

2. Подобряване на бизнес средата;

3. Защита на търговско-икономическите взаимоотношения на национално и европейско ниво чрез акредитация, гарантираща спазване на националното и европейско законодателство в областта на оценяване на съответствието и надзора на пазара;

4. Защита на потребителите и околната среда чрез акредитация на органите за оценяване на съответствието на продукти и услуги;

5. Поддържане на членството в ЕА и създаване на условия за членство и в други международни организации (IAF, ILAC и др.);
10. Подобрен достъп до услуги по оценяване на съответствието;
11. Осигуряване на предпоставки за признато съответствие на българските продукти;
12. Развитие и подобряване на националната инфраструктура по качеството;

По всички поставени цели са предприети необходимите действия за постигането им, като те могат да се систематизират по следния начин:

- Акредитация и поддържане на акредитация на качествени и признати от европейския пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието;
- Поддържане на високо ниво на компетентност в целия процес на акредитация и към укрепване на доверието в агенцията като служба, която гарантира сертификат за акредитация, признат и достатъчен за цялата територия на ЕС, както и за създаване на предпоставки и условия за извършване на оценяване на ООС в законовата област, съгласно Регламент (ЕО) № 765/2008;
- Поддържане на членство в ЕА;
- Поддържане на статута на Агенцията като страна по Многостранното споразумение с Европейската организация за акредитация (EA-MLA) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие. Това прави факт признаването на дейността на всички акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието (ООС) във всички области на акредитация, в които EA-MLA действа. Споразумението улеснява свободното движение на продукти и услуги в Европа и останалия свят. То елиминира нуждата доставчиците на стоки и услуги, и самите стоки и услуги да бъдат сертифицирани или изпитвани във всяка държава, в която се пускат на пазара. С други думи, всеки продукт или услуга, носещи символа на Органа по акредитация на сертификата или протокола от изпитване, които бъдат експортирани в друга държава, ще бъдат приети без да бъдат обект на допълнителни изпитвания, контрол или сертификация.

Считано от 03.10.2016г. ИА БСА е пълноправен член на Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC) и страна на Споразумението за взаимно признаване на ILAC (ILAC MR) за области: Лаборатории за изпитване, Лаборатории за калибриране, Медицински лаборатории, Органи за контрол.

Считано от 08.09.2016г. ИА БСА е пълноправен член на Международния акредитационен форум (IAF) и от 20.10.2016г. е страна по Многостранното споразумение на IAF (IAF MLA) за област Органи по сертификация на лица.

Повишаване на статута и обхвата на признаване на дейностите на ИА БСА, като считано от 11 май 2018 г. ИА БСА е с разширен обхват като страна по Многостранното споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация на Международния акредитационен форум (IAF MLA) за област „Валидиране и верификация съгласно ISO 14065“ (ISO 14065:2013 „Greenhouse gases - Requirements for greenhouse gas validation and verification bodies for use in accreditation or other forms of recognition“). Също така в рамките на отчетния период чрез разширение на обхвата на Европейската организация за акредитация в качеството ѝ на Регионална група в IAF, е разширен обхвата на споразумението на ИА БСА в IAF, IAF-MLA в област „Системи за управление“ за подобхвати: ISO 22000 – Системи за управление на безопасността на хранителни продукти и ISO/IEC 27001 – Системи за управление на сигурността на информацията.

Изпълнението на Цел №3 и Цел №4 е свързано със спазване на процедурите и изискванията към тях съгласно въведената система за управление на ИА БСА.

13. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Финансово стопанската дейност на БСА е свързана с осигуряване на дейността възложена съобразно действащото Многостранно споразумение с Европейската организация за акредитация (EA-MLA) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие, действащото българско и европейско законодателство и нормативна рамка.

С оглед на това осигуряване в Агенцията се предприемат мерки за поддържане в добро състояние на материално-техническата база, въпреки че наличната компютърна техника не е обновявана поради ограничения бюджет и липсата на утвърдени капиталови средства. Към настоящия момент служителите на Агенцията ще започнат работа със новодоставена по изпълняване проект по ОП ОПИК компютърна техника, с цел недопускане нарушен ефективен ритъм на работа на персонала и невъзможност до изпълняване на задължения на ИА БСА.

Отчет на основните параметри на бюджета

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (ИА БСА, Агенцията) е юридическо лице със седалище гр. София, второстепенен разпоредител с бюджет към Министъра на икономиката. Ежегодно Министъра, в качеството си на първостепенен разпоредител с бюджет, утвърждава бюджет на Агенцията за осъществяване на акредитация и изпълнението в пълен обем на поставените задачи.

Издръжката на агенцията се формира от бюджетни средства и от приходи от собствена дейност.

➤ Приходи на ИА БСА

Приходите на агенцията за изтеклия периода са формирани от постъпления от услуги, свързани с предоставяне на услуги по акредитация. Цените на услугите, предоставяни от ИА БСА са определени в Ценоразпис (BAS QR 8), одобрен от съвета по акредитация и утвърден от изпълнителния директор, съгласно разпоредбите на Закон за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

За изтеклия периода извършените и фактурирани дейности на ИА БСА са в размер на 2 630 280 лв., при уточнен план 2 607 000 лв.. От тях са събрани и реално са постъпили в сметката на ИА БСА приходи в размер **на 2 633 149 лева**. Разликата между фактурираните и реално постъпилите приходи се дължи на невъзможността на част от акредитираните лица да заплащат таксите своевременно и изцяло, за което са предприети съответните законови действия от страна на ИА БСА по събиране на начислените плащания и валидността на предоставената акредитация. Голямо влияние по несъбраните и фактурирани вземания оказва факта, че при проведен вътрешен одит на изпълнението на бюджета на ИА БСА за 2014 г. от екип на Дирекция „Вътрешен одит“, Министерство на икономиката, е изразено мнение относно изпращането на фактурите на клиентите чрез „Български пощи“ ЕАД като неефективно изразходване на средства, както и че разходооправдателния документ следва да се изпраща по електронен път, с цел икономия. В тази връзка немалък брой клиенти на Агенцията извършват разплащания на дължимите по издадени към тях фактури след получаване на оригинал на фактура, а не при изпращането им по електронен път, което за последното тримесечие на 2019 г. реално се води до заплащане в следващ отчетен период.

➤ Разходи

Общият размер на извършените разходи по бюджет за 2019 г. е 1 445 661 лв. Същите се разпределят по направления, както следва:

• за заплати и др. възнаграждения на персонала	841 269 лв.
• за осигурителни плащания	166 892 лв.
• за текуща издръжка	346 205 лв.
• платени държавни и общински данъци	39 717 лв.
• за членски внос	51 578 лв.

➤ **Плащания към персонала (за заплати и др.възнаграждения, включително и осигурителни)**

Голям дял от общите разходи – 69,73 %, са свързани с плащания към персонала (заплати, обезщетения и др.), нает по трудови и служебни правоотношения, както и с възнаграждения на привлечения външен персонал (оценители и експерти), предвид естеството на дейността на ИА БСА. За осъществяване на основната си дейност по акредитация, ИА БСА привлича по граждански договори външни експерти в качеството им на водещи оценители, технически оценители или експерти, компетентни в различни области на икономиката, в които икономическите оператори заявяват акредитация. Размерът на възнаграждението им се изчислява на базата на определена часова ставка, дефинирана във вътрешен акт на агенцията.

В сравнение с предходната 2018 г. разходите през 2019 г., свързани с плащанията към персонала са увеличени с 28,9 %, като се запазва порядъка на изразходените финансови средства. Въпреки това все още Агенцията **с недостатъчен ресурс за адекватно заплащане** както на вътрешен, така и на привлечен персонал което в кратък срок може да доведе до реална невъзможност от осигуряване на ефективен работен процес и ефикасни мерки за обезпечаване на необходимата компетентност съгласно изискванията на международната нормативна рамка в областта на оценката на съответствие.

Разходите за осигурителни плащания представляват 11,55 % от общите разходи на Агенцията през отчетния период на текущата година и са производна величина на изразходваните средства за плащания към персонала (щатен и нает). За сравнение разходите свързани с плащанията към персонала за осигурителни вноски за 2018г. са 0,11 % по – малко от отчетната, което е свързано с нарасналата осигурителна тежест през 2019 г.

➤ **Средства за текуща издръжка**

Разходваните средства за текуща издръжка на агенцията през 2019 г. представляват 26,69 % от общия размер на разходите, като включват:

- разходи за осигуряване на най-необходимите материали и консумативи в пряката ежедневна работа на администрацията;
- разходи за външни услуги, електро и топлоенергия, вода, телекомуникационни и телеграфопощенски услуги, поддържане на компютърната техника и други външни услуги;
- разходи за командировки;
- текущ ремонт на предоставените активи на агенцията;
- разходи за квалификация и преквалификация за персонала;
- разходи за данъци, такси и административни санкции;

Средства за членски внос в Европейската организация за акредитация (ЕА)

Като пълноправен член на Европейската организация за акредитация ИА БСА заплаща годишна такса за членски внос, която се изчислява съгласно правила на ЕА за определяне на годишни такси, основаващи се на комбинация от UN коефициент (в зависимост от статута на икономиката на страната, в която оперира Националният орган по акредитация) и категория, определена от броя на областите на акредитация, за които

агенцията е страна по Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация (EA MLA). Годишната такса за членски внос за 2019 г. е платена през второто шестмесечие на 2018 г., като в тази година успя да се заплати и дължимия членски внос за 2020 г. в размер на 30 522 лв., с което заплатения членски внос през периода заедно със заплатените суми за членски внос към БИС (600 лв.) IAF (4 996) и ILAC (15 459 лв.) е в размер общо на 51 578 лева. Платените средства представляват 3,56 % от общия размер на разходите за 2019 г., което като абсолютна стойност спрямо останалите разходи по пера е с относително малка тежест, но е дължим и постоянен разход.

Средства за капиталови разходи

През 2019 година в плана на бюджет за пета поредна година няма утвърдени средства за капиталови разходи от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ което води до реален проблем при осигуряване на ефективна и ефикасна дейност.

14. УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ, ПОСТОЯНЕН ПЕРСОНАЛ, ТЕХНИЧЕСКИ ОЦЕНИТЕЛИ И ЕКСПЕРТИ

Ефикасно управление на човешките ресурси чрез привличане на постоянен и външен персонал за нуждите на ИА БСА:

В настоящия момент състоянието на числения състав на ИА БСА е както следва:

Постоянен персонал

Щатният персонал към 02.02.2018г. на Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ е 39 щатни бройки - 2 бройки по трудово правоотношение и 37 – по служебно правоотношение при следното разпределение по структурните звена в агенцията:

I. Дирекция „Административно-правно и финансово-стопанско обслужване“ /АПФСО/

Обща численост	Заети щатни бройки	Извън щатни / граждански договори
8	6	3 бр. извън щатни / граждански договори сключени през 2017

Дирекция АПФСО включва следните длъжности:

- Директор - 1
- Главен счетоводител - 1
- Главен експерт - 2
- Главен експерт „Човешки ресурси“ - 1
- Старши счетоводител - 1
- Старши експерт - 1
- Младши експерт - 1

Дирекция АПФСО изпълнява функции по административно, правно-нормативно, финансово-счетоводно и кадрово осигуряване на дейността на агенцията и на външните оценители/експерти.

II. Дирекция „Акредитация на органи за оценяване на съответствието“ /АООС/.

Дирекция АООС организира оценяването на поискалите акредитация Органи за оценка на съответствието при спазване изискванията на процедурата за акредитация на ИА БСА; води регистър на сертификатите за акредитация и публикува информация за тях; осъществява надзор на акредитираните лаборатории, органи и проверяващи по околна

среда за спазване на условията, при които са акредитирани; осъществява международна дейност със сродни организации и институции за създаване на условия за международно признаване на издадените документи.

Обща численост	Заети щатни бройки	Незаети щатни бройки
28	20	8

Дирекция "Акредитация на органи за оценяване на съответствието" има следната структура:

- Директор - 1

Отдел "Инспекция и оценяване" /ИО/

Обща численост	Заети щатни бройки	Незаети щатни бройки
16	11	5

Отделът включва следните длъжности:

- началник отдел ИО - 1
- държавен инспектор - 2
- главен инспектор - 8
- старши инспектор - 5

Отдел „Планиране и мониторинг“ /ПМ/

Обща численост	Заети щатни бройки	Незаети щатни бройки
11	7	3

Отделът включва следните длъжности:

- началник отдел ПМ - 1
- главен инспектор - 3
- старши инспектор (за хора с трайни увреждания) - 1
- старши инспектор - 6

Съгласно ПМС № 66 от 1996г. за кадрово осигуряване на някои дейности в бюджетните организации, ИА БСА ползва трима извънщатни служители –двама изпълнители и един технически сътрудник.

В началото на 2019г. актуализация на работните заплати е извършена със средно 7%.

През 2019г. допълнителни възнаграждения за постигнати резултати са изплащани 3 пъти.

За осигуряване дейността по акредитация ИА БСА разполага със 19 (от които 3 в процес на обучение) щатни водещи оценители.

За осигуряване дейността по акредитация в ИА БСА са налице действащи сключени договори с:

- 15 ВВО(от които 2 в процес на обучение)
- 80 външни технически оценители и
- 105 външни технически експерти.

В периода е извършено актуализиране и преоценяване на техническите оценители и експерти.

През изтеклата 2019 г. има промяна в управленския екип на ИА БСА която е свързана с преминаване на инж. Александър Радовски от позицията на главен секретар на позицията Заместник изпълнителен директор от 01.10.2019г. Освободени през 2019г. са общо 6 служители, назначени са 6 служители. **Все още Агенцията е в условията на**

сериозен недостиг на щатни бройки, като наличния ресурс е претоварен с възложени отговорности.

Организиране на курсове, семинари и конференции и други форми на обучение в областта на акредитацията:

Разработване на модули за обучение и провеждане на курсове за вътрешни и външни водещи оценители и оценители за ИА БСА, съгласно критериите на ЕА:

През 2019 година са проведени 33 обучения с общо над 900 участника – включващи обучения на водещи оценители, служители, технически оценители и експерти, хармонизиращи срещи и съвместни обучения по теми касаещи акредитацията като цяло и различни аспекти на акредитационния процес. През 2019 година се отчита повишен интерес към информационните срещи, както и към хармонизиращите срещи на органи за контрол и лаборатории за изпитване и калибриране. Запазена е наложена практиката за системно обучение на щатния и привлечен персонал през годините. Организирането и провеждането на тези обучения е с цел осигуряване и поддържане на високо ниво на компетентност и унифициране на подхода при осъществяване на дейностите по оценяване на ООС.

15. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ ЗА ПЕРИОДА 2020-2025 И БЪДЕЩИ ПЛАНОВЕ

МИСИЯ

С дейността си Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ улеснява търговията и подкрепя устойчивото развитие като предоставя международно призната акредитирана оценка на съответствието, за да осигури доверието, необходимо за приемане на стоки и услуги на пазара.

ВИЗИЯ

Да развива и поддържа акредитацията като инструмент във всички заинтересовани сектори. Акредитацията прави света по-добър.

ЦЕННОСТИ

- Акредитацията се извършва при спазване принципите на
- законност,
- независимост,
- безпристрастност,
- публичност,
- равнопоставеност,
- недопускане на конкуренция, осъществяване на дейността по акредитация с нестопанска цел и
- опазване на производствената и търговската тайна.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подобряване на бизнес средата и повишаване конкурентноспособността на българската икономика чрез акредитацията на качествени и признати от европейския и международен пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието.
- Подпомагане на търговско-икономическите взаимоотношения на национално, европейско и международно ниво чрез акредитация, гарантираща спазване на

националното и европейско законодателство в областта на оценяване на съответствието и надзора на пазара.

- Защита на потребителите и околната среда чрез акредитация на органите за оценяване на съответствието на продукти, процеси и услуги.

ОСНОВНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

1. Процес по акредитация, инспекция и оценяване.

Гарантиране равностойно ниво на компетентност на ООС, за взаимното признаване и за насърчаване всеобщото приемане на сертификати за акредитация и резултатите от оценяване на съответствието, издадени от акредитирани ООС от ИА БСА.

Изграждане и поддържане на мрежа от акредитирани органи за оценяване на съответствието.

Безпристрастно, обективно и непредубедено извършване на оценяването при спазване на следните правила:

- да не се предлагат или извършват каквито и да било дейности или услуги, присъщи на ООС, които заявяват или притежават акредитация от ИА БСА;
- да не се предоставят консултантски услуги на ООС, които заявяват или притежават акредитация от ИА БСА.

2. Международна дейност:

- Поддържане на членството в ЕА (Европейската организация за акредитация) и статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение на ЕА за взаимно признаване на резултатите (ЕА MLA) за които има подписано споразумение. Активно включване на ИА БСА в работата на Генералната асамблея на ЕА, Комитетите, Експертните и Работни групи на организацията.
- Поддържане на членство в международните организации за акредитация, IAF (Международния акредитационен форум) и ILAC (Международна организация за акредитация на лаборатории) и статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение на IAF и ILAC за взаимно признаване на резултатите (IAF MLA и ILAC MRA) за областите, за които е подписано споразумение. Активно включване на ИА БСА в работата на Генералната асамблея на IAF/ILAC, Комитетите, Експертните и Работни групи на организациите.
- Участие в заседанията на Форума на органите по акредитация и лицензиращите органи (FALB). Двустранно сътрудничество с други национални органи по акредитация за осигуряване и поддържане на взаимното доверие в акредитираните услуги по оценяване на съответствието.
- Поддържане на членство в IIAF (Международната организация за халал акредитация)

3. Система за управление.

- Оценяване ефективността и пригодността на системата за управление на ИА БСА чрез периодични прегледи и вътрешни одити.
- Ефикасно поддържане и подобряване на системата за управление чрез непрекъснато наблюдение, анализ и действия за отстраняването на пропуски и грешки, планиране на превантивни действия за предотвратяване на неудовлетвореността на клиентите и заинтересованите от акредитацията страни.
- Ефикасно планиране и изпълнение на годишната програма на ИА БСА за оценяване на място на ООС.
- Регулярно набиране на информация за осъществяване на обратна връзка с клиентите и всички заинтересовани от акредитацията страни за оценка на удовлетвореността им от предлаганите услуги по акредитация.

4. Човешки и материални ресурси

- Ефикасно управление на човешките и материалните ресурси чрез привличане на компетентен постоянен и външен персонал за нуждите на ИА БСА.
- Систематично обучение, повишаване и поддържане на квалификацията на персонала. Повишаване на мотивацията.
- Обвързване на заплащането на постоянния и външен персонал с резултатите от оценяване при изпълнението на дейността.
- Недопускане на нелоялност от страна на персонала към ИА БСА и/или нейните клиенти.
- Модерна материална и техническа база и усъвършенстването ѝ в съответствие с потребностите.

5. Информираност.

- Подобряване на достъпа до услугите, предоставяни от ИА БСА като Национален орган по акредитация на ООС.
- Повишаване на информираността и познаването на дейността по акредитация като последно ниво на контрол върху дейностите по оценяване на съответствието (сертификация, изпитване, калибриране, контрол и др.).

ИНЖ. ИРЕНА БОРИСЛАВОВА

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ

„БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ“